

Standardy ochrony małoletnich w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Lubniu

Wstęp

Niniejszy dokument określa standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w szkole.

„Standardy ochrony małoletnich” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw.

Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę uczniów przed krzywdzeniem.

Podstawy prawne Polityki Ochrony Dzieci

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów

Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r. (Dz.U. z 1991r. Nr. 120,poz.526 z późn.zm.)

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. Nr.78,poz. 483 z późn.zm.)

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020r. poz.1359)

- Ustawa z dnia 28 lipca 2023r. o zmianie ustawy –Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz1606).

- Ustawa z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. z 2023r. poz.31 z późn. zm.)

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1249).

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (tj.Dz. U. z 2022r. poz. 1138 z późn. zm.)

- Ustawaz dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Postępowania Karnego (tj.Dz. U. z 2022r. poz. 1375z późn. zm.)

- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (tj. Dz. U..2022r. poz. 1360 z późn.zm.) -art.23 i 24

- Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz.U. z 2023r. poz. 1550 z późn. zm.)

Działając na podstawie art. 22b ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Lubniu wprowadza do stosowania „Standardy Ochrony Małoletnich”, których naczelnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim uczniom, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie.

SŁOWNICZEK POJEĆ :

- 1) małełtni(dziecku, uczniu, wychowanku) –należy przez to rozumieć kaźdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
- 2) personel–należy przez to rozumieć kaźdego pracownika Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Lubniu, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małełtnimi/dziećmi;
- 3) dyrektor–należy przez to rozumieć dyrektora Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Lubniu;
- 4) rodzic–należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego dziecka/małełtniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, kaźde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
- 5) opiekun prawny dziecka/małełtniego –należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małełtniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
- 6) przemoc fizyczna–należy przez to rozumieć kaźde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka/małełtniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.
- 7) przemoc seksualna–należy przez to rozumieć zaangażowanie dziecka/małełtniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
- 8) przemoc psychiczna–należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakakolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokajają potrzeby innych;
- 9) zaniechanie –należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
- 10) przemoc domowa–należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, netykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
- 11) osoba stosująca przemoc domową –należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
- 12) świadek przemocy domowej –należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.
- 13) dane osobowe ucznia –należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację ucznia Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Lubniu.
- 14) partnerzy współpracujący ze Szkołą –należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Szkoły na mocy odrębnych przepisów (np. pielęgniarka, i inne osoby);

- 15) osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez dyrektora Szkoły pracownika sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów;
- 16) osoba odpowiedzialnej za Internet – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez dyrektora Szkoły pracownika, sprawującego nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów na terenie Szkoły oraz nad bezpieczeństwem małoletnich w Internecie.

Rozdział I

Obszary Standardów Ochrony Małoletnich

Standardy Ochrony Małoletnich tworzą bezpieczne i przyjazne środowisko Szkoły. Obejmują cztery obszary:

1) Politykę Ochrony Małoletnich, która określa:

- a) zasady bezpiecznej rekrutacji personelu do pracy w Szkole,
- b) zasady bezpiecznych relacji personel — nieletni,
- c) zasady reagowania w Szkole na przypadki podejrzenia, że nieletni doświadczą krzywdzenia,
- d) zasady ochrony wizerunku uczniów i ich danych osobowych,
- e) zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych,

2) personel — obszar, który określa:

- a) zasady rekrutacji personelu pracującego z dziećmi i młodzieżą w Szkole, w tym obowiązek uzyskiwania danych z Rejestru Sprawców Przepisów na tle seksualnym o każdym członku personelu oraz, gdy jest to dozwolone przepisami obowiązującego prawa, informacji z Krajowego Rejestru Karnego, a kiedy prawo na to nie zezwala, uzyskiwania oświadczenia personelu dotyczącego niekaralności lub braku toczących się postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego,
- b) zasady bezpiecznych relacji personelu Szkoły z małoletnimi, wskazujące, jakie zachowania na terenie Szkoły są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z uczniem,
- c) zasady zapewniania pracownikom podstawowej wiedzy na temat ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz udzielania pomocy dzieciom i młodzieży w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:

- rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci i młodzieży, procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia, odpowiedzialności prawnej pracowników Szkoły, zobowiązanych do podejmowania interwencji,

d) zasady przygotowania personelu Szkoły (pracującego z uczniami i ich rodzicami/opiekunami) do edukowania:

- dzieci i młodzieży na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem,

- rodziców/opiekunów uczniów na temat wychowania dzieci i młodzieży bez przemocy oraz chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem,

e) zasady dysponowania materiałami edukacyjnymi dla dzieci i młodzieży, dla rodziców oraz aktywnego ich wykorzystania,

3) procedury — określają działania, jakie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia małoletniego lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu Szkoły, członków rodziny, rówieśników i osób obcych:

a) zasady dysponowania przez Szkołę danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci i młodzieży (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia), oraz zapewnienia do nich dostępu wszystkim pracownikom;

b) zasady eksponowania informacji dla dzieci i młodzieży na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numerów bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży,

4) monitoring — obszar, który określa:

a) zasady weryfikacji przyjętej polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem — przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży,

b) zasady organizowania przez Szkołę konsultacji z uczniami i ich rodzicami/opiekunami.

5. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora Szkoły pracownik sprawujący nadzór nad realizacją niniejszych Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem. Każdy pracownik zobowiązany jest dbać o prawidłowy rozwój dzieci i przestrzegać procedur określonym w niniejszym dokumencie.

6. Dane osobowe ucznia to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Rozdział II

Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia uczniów — zasady rozpoznawania i reagowania

1. Rekrutacja pracowników Szkoły odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady Rekrutacji stanowią Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.

2. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel — małoletni i małoletni — małoletni ustalone w Szkole. Zasady stanowią Załącznik nr 2 do niniejszych Standardów.

3. Pracownicy Szkoły posiadają wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich i zwracają na nie uwagę w ramach wykonywanych obowiązków. Dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas pobytu w szkole, monitorują dobrostan uczniów.

4. Pracownicy Szkoły monitorują sytuację i dobrostan małoletniego uczęszczającego do Szkoły.

5. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy Szkoły podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

Rozdział III

Zasady reagowania na przypadki podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia

W przypadku podjęcia przez pracownika Szkoły podejrzenia, że uczeń jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi Szkoły, wychowawcy, pedagogowi, psychologowi.

1. Po uzyskaniu informacji, dyrektor Szkoły / pedagog / psycholog (do wyboru) wzywa opiekunów ucznia, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o podejrzeniu.

2. Wyznaczona przez dyrektora Szkoły osoba (np. pedagog/psycholog) sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia na podstawie rozmów z małoletnim, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz opracowuje plan pomocy małoletniemu.

3. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać wskazania dotyczące:

a) podjęcia przez Szkołę działań w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,

b) wsparcia, jakie zaoferuje uczniowi Szkoła,

c) skierowania ucznia do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.

4 W bardziej skomplikowanych przypadkach (dotyczących np. wykorzystywania seksualnego lub znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor Szkoły powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog/psycholog, wychowawca, dyrektor Szkoły, inni pracownicy mający wiedzę na temat skutków krzywdzenia ucznia lub o krzywdzonym uczniu.

5 Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga/psychologa szkolnego oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.

6 W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłoszą rodzice/opiekunowie ucznia, dyrektor Szkoły jest zobowiązany powołać zespół interwencyjny.

7 Zespół wzywa rodziców/opiekunów ucznia na spotkanie wyjaśniające. Ze spotkania sporządza się protokół.

8. Sporządzony przez zespół interwencyjny plan pomocy małoletniemu wraz z zaleceniem współpracy przy jego realizacji przedstawiany jest rodzicom/opiekunom przez pedagoga/psychologa.

9. Pedagog/psycholog informuje rodziców/opiekunów o obowiązku Szkoły — jako instytucji -

zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego — procedura „Niebieskiej Karty” załącznik nr 14 i 15 — w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).

10. Po poinformowaniu rodziców/opiekunów małoletniego przez pedagoga/psychologa — zgodnie z punktem poprzedzającym — dyrektor Szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta — A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Wzór wniosków stanowi załącznik nr 14 i 15 do niniejszych Standardów.

11. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych powyżej.

12. Wszyscy pracownicy Szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych mają informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku ucznia i danych osobowych małoletnich

1. Szkoła, uznając prawo nieletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego, zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

2. Wytyczne dotyczące zasad ochrony wizerunku ucznia i danych osobowych stanowią Załącznik nr 4 do niniejszych Standardów.

3. Pracownikowi Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu ucznia) na jej terenie bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego, z którym to dokumentem zapoznają się na początku roku szkolnego.

4. Nauczyciel może wykorzystać w celach szkoleniowych lub edukacyjnych utrwalony materiał z udziałem małoletnich tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację małoletniego.

5. Upublicznienie przez pracownika Szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego.

6. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoring odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie Monitoringu.

Rozdział V

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w Szkole

1. Szkoła, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu, podejmuje działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności instaluje i aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych stanowią Załącznik nr 8 do niniejszych Standardów.
2. Na terenie Szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest:
 - a) pod nadzorem pracownika Szkoły w czasie zajęć informatycznych, bądź na innych przedmiotach.
 - b) za pomocą sieci Wi-Fi Szkoły.
3. W przypadku, gdy dostęp do Internetu w Szkole realizowany jest pod nadzorem pracownika Szkoły, pracownik zobowiązany jest informować nieletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu oraz czuwać nad ich bezpieczeństwem podczas korzystania z Internetu w czasie zajęć.
4. Osoba odpowiedzialna za dostęp do Internetu w Szkole przeprowadza z uczniami szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. Osoba odpowiedzialna za dostęp do Internetu w Szkole w porozumieniu z dyrektorem Szkoły zabezpiecza się przed niebezpiecznymi treściami, poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania.
6. Wymienione w punkcie 1 oprogramowanie jest aktualizowane w miarę potrzeb.
7. W szkole w miarę możliwości prowadzone są działania, szkolenia w zakresie profilaktyki oraz umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu, a także przygotowanie uczniów do właściwego i świadomego odbioru i wykorzystywania mediów (współpraca z policją, zajęcia profilaktyczne prowadzone przez specjalistę ds nieletnich i patologii).
8. W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie reagują wg następujących zasad:
 - a. Uczniowi niezwłocznie udzielana jest pomoc
 - b. Problem zostaje zgłoszony dyrektorowi, rodzicom i opiekunom
 - c. Po ocenie sytuacji przez dyrektora, jeżeli zachodzi potrzeba – powiadomienie organów zewnętrznych (pomoc społeczna, sąd rodzinny, policja)
 - d. Sporządzony protokół interwencji
 - e. Zespół nauczycieli i specjalistów udziela pomocy psychologicznej – pedagogicznej pokrzywdzone mu małoletniemu, a także małoletniemu będącemu sprawcą we współpracy z rodzicami lub opiekunami oraz wg potrzeb z instytucjami zewnętrznymi.
9. Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osoby trzecie stanowią załącznik nr 7 do niniejszych Standardów.

10. Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 18 roku życia (przemoc rówieśnicza), stanowią załącznik nr 8 do niniejszych Standardów.

11. Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez rodzica lub opiekuna, stanowią załącznik nr 9 do niniejszych Standardów.

Rozdział VI

Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Szkole

1. Dyrektor Szkoły wyznacza Pedagogę szkolnego/Psychologa szkolnego na osoby odpowiedzialne za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich w jednostce.

2. Osoby, o których mowa w punkcie 1 są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Standardach.

3. Osoby odpowiedzialne za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich przeprowadzają wśród pracowników Szkoły, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 6 do niniejszych Standardów. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia Standardów.

4. Na podstawie przeprowadzonej ankiety osoby odpowiedzialne za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich sporządzają raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi Szkoły.

5. Dyrektor Szkoły na podstawie otrzymanego raportu wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom, uczniom i ich rodzicom/opiekunom.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

1. Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Szkoły, uczniów i ich rodziców/opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń lub w innym widocznym miejscu w siedzibie Szkoły lub poprzez przesłanie tekstu Standardów pracownikom i rodzicom uczniów drogą elektroniczną, lub poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Szkoły oraz wywieszenie w wersji skróconej — przeznaczonej dla małoletnich.